

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

GULISTON DAVLAT UNIVERSITETI

Tabiiy fanlar fakulteti
“Ekologiya va geografiya” kafedrasи

“Tasdiqlayman”
Tabiiy fanlari fakulteti dekani
_____**M.M. Ergashev**
“___” _____ **2021-yil**

“HUDUDIY ISHLAB CHIQARISH MAJMUALARI” KURSIDAN
MUSTAQIL TA'LIM UCHUN USLUBIY KO'RSATMA
(1-2-kurs uchun)

Bilim sohasi: 100000 – Gumanitar

Ta'lim sohasi: 110000 – Pedagogika

**Magistratura mutaxassisligi: 5A110501- Aniq va tabiiy fanlarni o'qitish
metodikasi (geografiya)**

Mashg`ulot turi

Ajratilgan soat

Semestr

Mustaqil ta'lim

60

2-3

Xidiraliyev K.E. “Hududiy ishlab chiqarish majmualari” kursidan mustaqil ta’lim uchun uslubiy ko’rsatma (1-2-kurs uchun). Guliston. GulDU-2021. 5 bet.

Ushbu uslubiy ko’rsatma “Hududiy ishlab chiqarish majmualari” fanini o‘rganayotgan Oliy va o‘rta maxsus ta’lim muassasalari talabalari, o‘quvchilari va o‘qituvchilari uchun mo‘ljallangan.

Tuzuvchi:

Xidiraliyev K.E. GulDU “Ekologiya va geografiya” kafedrasi dotsenti, g.f.n.

Taqrizchilar:

“Ekologiya va geografiya” kafedrasi mudiri g.f.n., dotsent Karshibayeva L.K.

“Ekologiya va geografiya” kafedrasi katta o‘qituvchisi Axunboboyev M.M.

Uslubiy ko’rsatma Guliston davlat universiteti kengashi tomonidan nashrga tavsiya qilingan (28.08.2021 yil, 1-sonli bayonnomma).

KIRISH

Talabalar tomonidan mustaqil ishning bajarilishi professional tayyorgarlikni muhim bosqichi hisoblanadi, chunki ularda mustaqil ijodiy ishlashni shakllanishiga, ilmiy tadqiqot elementlarini anglashga, ilmiy adabiyotlarni o'qish va tahlil qilishga yordam beradi.

Talaba mustaqil ish tizimini bajarish jarayonida undan ham murakkabroq bo'lgan vazifani—mustaqil ishni, malakaviy bitiruv ishini bajarish uchun, nazariyalarni anglash, ularni umumlashtirish va amaliyotda qo'llab mustaqil ilmiy-tadqiqot faoliyatni boshlashga tayyorgarlik ko'radi. Mustaqil ishni tayyorlash talabada axborotlarni analitik fikrlashni rivojlanishiga va natijada tayyor mutaxassis bo'lib etishishiga olib kelishi kerak.

Mustaqil ish talabadan fanning turli mavzulari bo'yicha nazariya va amaliyotda olgan bilimlarini mustahkamlashni, yanada chuqurlashtirishni va umumlashtirishni talab qiladi. Har bir tanlangan mustaqil ish mavzusi ilmiylikni, zamonaviylikni talab qiladi, chunki har bir topshiriqda yangilik elementlari bo'lishi lozim. Mustaqil ishni foydasini eng muhim omillari uning individualligi va talabaning qiziqishi va qobiliyatiga qarab umumiy talablarni pasaytirmagan holatda berilishi hisoblanadi.

Ekologiya va geografiya kafedrasи **5A110501- Aniq va tabiiy fanlarni o'qitish metodikasi (geografiya)** yo'nalishining 1-2-kurs talabalari uchun mo'ljallangan ushbu uslubiy ko'rsatma 12 ga yaqin mavzudan tashkil topgan bo'lib, Hududiy ishlab chiqarish majmualari faniga bag'ishlangan. Mustaqil ish qo'lyozma holida bajariladi.

Mustaqil ishning maqsadi

Mustaqil ish-o'quv jarayonining muhim va asosiy bir qismi bo'lib, oliy o'quv yurti o'quv rejasiga kiritilgan. Mustaqil ishni o'qituvchi rahbarligida talabalarning mustaqil bajarishiga mo'ljallangan o'quv-uslubiy va ilmiy ishidir.

Mustaqil ish talabalarni olgan nazariy va amaliy bilimlarini mustaqil va keng doirada chuqur o'zlashtirishiga, hamda fan sohasidagi ilmiy adabiyot manbalari bilan tanishish va ulardan to'g'ri foydalana bilish, eksperimental izlanish olib borish qobiliyatini oshirishda asosiy omillardan biri bo'lib xizmat qiladi.

Mustaqil ishning oxirida talaba mavzuga doir foydalanilgan adabiyotlar ro'yxatini keltiradi. Ro'yxatda foydalanilgan adabiyotlar muallifi, adabiyotning nomi, nashriyotning nomi, nashr etilgan yili va adabiyot qaysi tilda yozilgan bo'lsa shu tilda aniq va to'g'ri ko'rsatilishi kerak.

O'qituvchi mustaqil ishga baho berishi bilan birga, unda qo'yilgan masalalarni to'la va ilmiy-uslubiy asosda amalga oshirganligi, hamda ishni ijobiy tomonlari va qilingan xulosaning to'g'rilingiga e'tibor berishligi zarur.

Mustaqil ishning bajarmagan yoki himoya qila olmagan talaba qarzdor hisoblanadi. Himoyadan o'ta olmagan talabaga qayta himoya qilishi uchun vaqt beril

Mustaqil ta'limni tashkil etishning shakli va mazmuni

"Hududiy ishlab chiqarish majmualari" kursi bo'yicha darslik va o'quv qo'llanmalarning boblari va mavzularini o'rganish. "Hududiy ishlab chiqarish majmualari" fanidan nazariy va amaliy mashg'ulotlar o'tish davomida talabalarni

ijodiy jarayonga yo'naltirish, ularni tashkil qilish, mustaqil ishlashga o'rgatish, mashqlar bajarish.

HUDUDIY ISHLAB CHIQARISH MAJMUALARI FANIDAN MUSTAQIL ISH MAVZULARI:

№	Mavzular	Dars soatlari hajmi
1	Geodemografik majmualar.	6
2	Transportning asosiy vazifalari.	4
3	Transport majmualari.	4
4	“Qishloq xo’jaligi” tushunchasi	4
5	Qishloq xo’jaligining hududiy tashkil etish shakllari	4
6	Bozor iqtisodiyotining qishloq xo’jaligi rivojlanishi va joylanishiga ta’siri	6
7	Agrosanoat majmualarining tarkibiy tuzilishi.	4
8	Hududiy ishlab chiqarish majmualari	4
9	Hududiy ishlab chiqarish majmualari va energiya ishlab chiqarish tsikllari orasidagi farq	6
10	Tyunen halqalar	6
11	Veberning “Sanoat shtandorti”.	6
12	V.Kristaller va A.Lyosh ilmiy g’oyalari.	6
Jami:		60

Mustaqil ishlarni bajarish bo'yicha namuna:

Mavzu: Geodemografik majmualar

Mavzuning maqsadi: Geodemografik majmualarni o'rganish va tahlil qilish.

Mustaqil ish yuzasidan topshiriqlar:

1-Topshiriq: Geodemografik majmualar haqida misollar asosida fikr bildiring.

2-Topshiriq: Geodemografik majmualarni amalga oshirilishi bosqichlarini tahlil qiling.

3-Topshiriq: Geodemografik majmualarni statistik manbalar asosida o'rganib chizmalar, slaydlar tayyorlang.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1.A.Soliyev Ishlab chiqarish kuchlarini joylashtirish. Toshkent, 2004.

2. Safarova N., Amanbayeva Z., G'apparov A. Moddiy ishlab chiqarish asoslari. Toshkent, 2013.

3.Soliyev A. Iqtisodiy va ijtimoiy geografiya asoslari. T., 2005

4.www.ziyonet.uz

Foydalilaniladigan asosiy darsliklar va o'quv qo'llanmalar ro'yxati:
Asosiy adabiyotlar

Nº	Muallif	Adabiyot nomi	Nashr yili	Adabiyotning ARM dagi soni
1	AsanovG., Nabixonov M., Safarov I.	O'zbekiston iqtisodiy va ijtimoiy geografiyasi.	O'qituvchi, 1994.	5
2	Safarova N., Amanbayeva Z., G'apparov A.	Moddiy ishlab chiqarish asoslari.	Toshkent, 2013.	3
3	Vahobov H. Va b.	Iqtisodiy geografiya asoslari	Toshkent, 2001.	1
4	Soliyev A., Safarov I.	Iqtisodiy va siyosiy geografiya asoslari	Toshkent, 2003.	1
5	Egamberdieva U.T.	Sanoat geografiyasi	T.: "Fan va texnologiya" 2019.	1

Qo'shimcha adabiyotlar

6. Sh.Mirziyoyev Tanqidiy taxlil, qatiy tartib-ingizom va shaxsiy javobgarlik-xar bir raxbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. Toshkent -"O'zbekiston" -2017.16.01.№11
7. Sh.Mirziyoyev Buyuk kelajagimizni mard va oljanob xalqimiz bilan birga quramiz. Toshkent- "O'zbekiston"-2017.
8. O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha harakatlar strategiyasi. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining farmoni. O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2017 yil, 6-son, 70-modda.
9. Sh.Mirziyoyev Qonun ustuvorligi va inson manfaatlari ta'minlash-yurt taraqqiyoti va halk farovonligining garovi. Toshkent -"O'zbekiston" -2017.
10. Gladkiy Yu.N., Chistobayev A.I. Osnovo' regionalnoy politiki. SrV.: 1998.
11. Lipers Yu.G., Polyarkin B.A. Geografiya mirovogo xozyaystva. M.: Drofa. 1999.
12. Soliyev A., L.Qarshibayeva "Iqtisodiy geografiyani nazariy va amaliy masalalari" T., "Universitet", 1999.
13. Protransvennaya struktura mirovogo xozyaystva. M.1999.
14. Regionalnaya ekonomika. Pod.red. T.G.Morozovoy. –M.1998.
15. Uldjabaev K.U. Ekonomicheskaya reformo' na jeleznadorojnom transporte. T.: Mexnat. 1999.

Axborot manbalari:

16. www. Ziyonet. uz
17. www. nuu. uz
18. www. connekt. uz
19. www.gov. uz